

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ
ВАСИЛЯ СТЕФАНИКА

Факультет/інститут **Економічний**

Кафедра **фінансів**

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ВАЛЮТНІ ОПЕРАЦІЇ

Освітня програма **«Фінанси, банківська справа та страхування»**

Спеціалізація (за наявності) _____

Спеціальність **072 «Фінанси, банківська справа та страхування»**

Галузь знань **07 «Управління та адміністрування»**

Затверджено на засіданні кафедри
Протокол №1 від “16” вересня 2022 р.

м. Івано-Франківськ – 2022р.

ЗМІСТ

1. Загальна інформація
2. Опис дисципліни
3. Структура курсу
4. Система оцінювання курсу
5. Оцінювання відповідно до графіку навчального процесу
6. Ресурсне забезпечення
7. Контактна інформація
8. Політика навчальної дисципліни

1. Загальна інформація

Назва дисципліни	Валютні операції
Освітня програма	Фінанси, банківська справа та страхування
Спеціалізація (за наявності)	
Спеціальність	072 «Фінанси, банківська справа та страхування»
Галузь знань	07 «Управління та адміністрування»
Освітній рівень	бакалавр
Статус дисципліни	основна
Курс / семестр	2 курс, 3 семестр
Розподіл за видами занять та годинами навчання (якщо передбачені інші види, додати)	Лекції – 16 год. Семінарські заняття – 14 год. Самостійна робота – 60 год.
Мова викладання	українська
Посилання на сайт дистанційного навчання	https://d-learn.pro/course/subscription/through/url/7583e67d42a9f882e143

2. Опис дисципліни

Метою викладання навчальної дисципліни «Валютні операції» є формування у студентів знань з організації валютних розрахунків, функціонування системи валютних ринків та системи зовнішньоекономічних відносин в цілому

Знання, одержані в результаті вивчення дисципліни, сприятимуть формуванню практичних компетенцій студентів щодо організаційних, фінансових і нормативно-правових засад функціонування валютних ринків та здійснення валютних операцій. Зокрема, студенти вивчають теоретичні основи здійснення валютних операцій; процес формування валютного курсу та чинники, які чинять на нього вплив; теоретичні, організаційні та нормативно-правові засади функціонування валютного механізму; порядок проведення конверсійних операцій: з негайною поставкою, форвардних та ф'ючерсних операцій; форми міжнародних валютних розрахунків; механізми здійснення зовнішньоекономічних угод через сучасні платіжні системи SWIFT, TARGET2, CHIPS, Visa international; порядок здійснення валютно-обмінних операцій в Україні. Вчать виконувати необхідні розрахунки для визначення курсу іноземних валют на основі їх співвідношення до іншої валюти (крос-курсів); визначати необхідні суми валюти, необхідні для виконання зовнішньоекономічних угод; визначати курси, за якими банки будуть продавати чи купувати ті чи інші валюти на основі крос-курсів цих валют; визначати форвардні курси на основі курсів спот та стандартних форвардних котирувань; обирати найбільш прийнятні форми міжнародних валютних розрахунків для виконання зовнішньоекономічних угод; визначати види валютних ризиків, притаманні для тієї чи іншої валютної операції.

Компетентності

ЗК01. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК02. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

СК04. Здатність застосовувати економіко-математичні методи та моделі для вирішення фінансових задач.

СК05. Здатність застосовувати знання законодавства у сфері монетарного, фіскального регулювання та регулювання фінансового ринку.

СК10. Здатність визначати, обґрунтовувати та брати відповідальність за професійні рішення.

ПР01. Знати та розуміти економічні категорії, закони, причинно-наслідкові та функціональні зв'язки, які існують між процесами та явищами на різних рівнях економічних систем.

ПР02. Знати і розуміти теоретичні основи та принципи фінансової науки, особливості функціонування фінансових систем.

ПР03. Визначати особливості функціонування сучасних світових та національних фінансових систем та їх структури

ПР05. Володіти методичним інструментарієм діагностики стану фінансових систем (державні

фінанси, у т.ч. бюджетна та податкова системи, фінанси суб'єктів господарювання, фінанси домогосподарств, фінансові ринки, банківська система та страхування).

ПР10. Ідентифікувати джерела та розуміти методологію визначення і методи отримання економічних даних, збирати та аналізувати необхідну фінансову інформацію, розраховувати показники, що характеризують стан фінансових систем.

ПР16. Застосовувати набуті теоретичні знання для розв'язання практичних завдань та змістовно інтерпретувати отримані результати.

3. Структура курсу

Тема	Результати навчання	Завдання
Тема 1. <i>Валютний курс і конвертованість валюти</i>	Поняття валюти, валютної системи. Елементи валютних систем. Сутність, види та чинники формування валютного курсу. Валютне котирування: пряме і зворотне. Режими валютних курсів. Паритет купівельної спроможності. Конвертованість валюти. Умови вільної конвертованості валюти. Крос-курси валют.	Опрацювати лекційний матеріал, підготуватися до практичного заняття.
Тема 2. <i>Еволюція валютних систем</i>	Парижська валютна система. Генуезька валютна система. Бреттон-Вудська валютна система. Ямайська валютна система. Регіональні валютно-фінансові угруповання: валютні блоки, валютні зони. Європейська валютна система. Основні світові валюти	Написати реферати на задану тематику
Тема 3. <i>Структура валютного механізму України</i>	Сутність та структурна побудова валютного механізму в Україні: суб'єкти валютної політики, спеціальні та загальні елементи, об'єкт впливу, інструменти валютної політики. Реалізація валютної політики в Україні. Нормативні, регулятивні, адміністративні заходи державних органів щодо реалізації валютної політики. Економічні важелі (інструменти) реалізації валютної політики центрального банку. Валютне регулювання та фінансовий моніторинг.	Опрацювати лекційний матеріал, підготуватися до практичного заняття. Опрацювати ресурси в системі дистанційного навчання
Тема 4. <i>Сутність та види валютних операцій</i>	Сутність та характеристика конверсійних операцій. Угоди з негайною поставкою: операції «спот», «тод», «том». Угоди з терміною поставкою. Форвардні операції. Форвардний розрахунковий курс: сутність та порядок розрахунку. Форвардні контракти: основні елементи та порядок укладання. Закриття та продовження форвардного контракту. Валютні свопи. Валютні ф'ючерси.	Опрацювати лекційний матеріал, підготуватися до практичного заняття, розв'язати задачі.
Тема 5. <i>Міжнародні валютні розрахунки: їх види та відмінності</i>	Сутність міжнародних розрахунків. Фактори, що впливають на вибір форми міжнародних розрахунків. Суб'єкти міжнародних розрахункових відносин. Форми валютних розрахунків.	Опрацювати лекційний матеріал, підготуватися до практичного заняття, пройти тестування до теми

Тема 6. Порядок здійснення зовнішньоекономічних угод	Валютно-фінансові та платіжні умови зовнішньоекономічних угод. Валюта ціни, валюта платежу, умови платежу. Валютний кліринг. Сучасні платіжні системи.	Опрацювати лекційний матеріал, підготуватися до практичного заняття
Тема 7. Операції із залучення та розміщення валютних ресурсів	Сутність та класифікація операцій із залучення та розміщення кредитних ресурсів. Кредитні операції. Депозитні операції: онкольні депозити, короткострокові депозити, депозити на фіксовані терміни. ринок депозитних операцій в іноземній валюті. Сутність та порядок здійснення форфейтингових операцій. Лізингові платежі. Види міжнародного лізингу, методика визначення лізингових платежів. міжнародний факторинг. Механізм проведення факторингової операції. Види факторингу	Опрацювати матеріал, підготуватися до контрольної роботи
Тема 8. Здійснення валютно-обмінних операцій в Україні	Види валютних операцій банків. Порядок проведення операцій із готівковою іноземною валютою в Україні. Порядок здійснення валютно-обмінних операцій.	Опрацювати лекційний матеріал, підготуватися до практичного заняття

4. Система оцінювання курсу

Накопичування балів під час вивчення дисципліни	
Види навчальної роботи	Максимальна кількість балів
Лекція	40
Семінарське заняття	20
Самостійна робота	10
Індивідуальне завдання	10
Залікова контрольна робота	20
Максимальна кількість балів	100

5. Оцінювання відповідно до графіку навчального процесу

Види навчальної роботи	Навчальні тижні																	Разом
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	
Лекції			5		5		5		5		5		5		5		5	40
Семінарські заняття				2		2		4		4		2		2		4		20
Самостійна робота														10				10
Індивідуальні завдання																10		10
Залікова контрольна робота																	20	20
Всього за тиждень			5	2	5	2	5	4	5	4	5	2	5	12	5	14	20	100

Примітка: не рекомендується на один тиждень планувати кілька форм контролю.

6. Ресурсне забезпечення

Матеріально-технічне забезпечення	Мультимедійне обладнання
Література:	
<ol style="list-style-type: none"> 1. Валютно-фінансові операції в міжнародному бізнесі : конспект лекцій / Л.О. Андросова, Л.Л. Носач, Ж.С. Зосимова. – Х. : Видавництво «Форт», 2016. – 156 с. 2. Оришин Т. М., Шийко В. І. Міжнародні розрахунки і валютні операції: навчально-методичний посібник для самостійного вивчення дисципліни.– Івано-Франківськ: ІФНТУНГ, 2016. – 62 с. 3. Ковальчук К.Ф. , Козенков Д.Є., Момот Ю.Г Міжнародні кредитно-розрахункові та валютні операції. –Київ: «Центр учбової літератури», 2013. – 150 с. 4. Про валюту і валютні операції. Закон України. Документ №2473-VIII у пот. ред. Сайт Верховної ради України. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2473-19#Text 5. Бурковська А.В., Лункіна Т.І. Міжнародні кредитно-розрахункові та валютні операції в сучасних умовах : навч. посіб. Миколаїв : МНАУ, 2012. 247 с. 6. Божидарнік Н.В., Божидарнік Т.В. Валютні операції: підручник - К.: «Центр учбової літератури», 2013. - 698 с 7. Гуменюк В. В., Солоджук Т.В. Валютне регулювання в системі чинників активізації зовнішньої торгівлі. Економічна теорія та право. 2019. № 2. С. 11-27. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/ 8. Солоджук Т.В. Методичні рекомендації до практичних занять, поточного самостійної роботи студентів з дисципліни «Валютні операції» для студентів напряму підготовки 6.030508 «Фінанси і кредит», спеціальності 072 «Фінанси, банківська справа та страхування». Івано-Франківськ. 2017. 25 с.	

7. Контактна інформація

Кафедра	Кафедра фінансів, 801 ауд. гуманітарного корпусу, вул. Шевченка, 57 (вхід з вул. Чорновола) м. Івано-Франківськ, 76018 e-mail: kfin@pnu.edu.ua
Викладач (і) Гостьові лектори	Солоджук Тетяна Василівна
Контактна інформація викладача	tetiana.solodzhuk@pnu.edu.ua , +38(099)0983240

8. Політика навчальної дисципліни

<p>Академічна доброчесність</p>	<p>Дотримання академічної доброчесності ґрунтується на положеннях та принципах документів, що регламентують діяльність здобувачів вищої освіти і викладачів університету:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Кодекс честі ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника» ▪ Положення про Комісію з питань етики та академічної доброчесності ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника» ▪ Положення про запобігання академічному плагіату та інших видів академічної нечесності у навчальній та науково-дослідній роботі студентів ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника» ▪ Положення про запобігання академічному плагіату у ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника» ▪ Склад комісії з питань етики та академічної доброчесності ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника» ▪ Лист МОН України “До питання уникнення проблем і помилок у практиках забезпечення академічної доброчесності” <p>Посилання на ресурси на сайті університету: https://cutt.ly/mC2fF1C</p>
<p>Пропуски занять (відпрацювання)</p>	<p>Можливість та порядок відпрацювання пропущених здобувачем занять регламентується Положенням про порядок організації та проведення оцінювання успішності здобувачів вищої освіти ДВНЗ “Прикарпатського національного університету ім. Василя Стефаника” (введено в дію наказом ректора №799 від 26.11.2019 р.; із внесеними змінами наказом № 212 від 06.04.2021 р.)</p> <p>Посилання на ресурс: https://cutt.ly/bC2b8YQ</p>
<p>Виконання завдання пізніше встановленого терміну</p>	<p>Згідно Положення про порядок організації та проведення оцінювання успішності здобувачів вищої освіти ДВНЗ “Прикарпатського національного університету ім. Василя Стефаника” (введено в дію наказом ректора №799 від 26.11.2019 р.; із внесеними змінами наказом № 212 від 06.04.2021 р.)</p> <p>У разі відсутності здобувача з поважних причин при написанні контрольної роботи йому надається можливість виконати цей вид роботи в межах індивідуально-консультативної роботи з викладачем або в межах визначеного викладачем відповідного семінарського (практичного, лабораторного) заняття. При неявці здобувача у зазначений термін без поважних причин кількість балів з модуля дорівнює «0» (нуль).</p> <p>Посилання на ресурс: https://cutt.ly/bC2b8YQ</p>
<p>Невідповідна поведінка під час заняття</p>	<p>Заходи, що можуть вживатися при невідповідній поведінці здобувача, регламентуються документами про академічну доброчесність (див. вище), Положенням про порядок переведення, відрахування та поновлення студентів вищих закладів освіти (п.14) та може призвести до відрахування здобувача «за порушення навчальної дисципліни і правил внутрішнього розпорядку вищого закладу освіти».</p> <p>Посилання на ресурс: http://nmv.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/118/2018/04/Polozhennia-pro-poriadok-perevedennia-vidrakhuvannia-ta-ponovlennia-studentiv-vyshchikh-zakladiv-osvity-1996.pdf</p>
<p>Додаткові бали</p>	<p>При поточному контролі оцінюються: систематичність роботи на практичних, семінарських, лабораторних, індивідуальних заняттях,</p>

	<p>рівень знань, продемонстрований у відповідях і виступах, активність при обговоренні питань, результати виконання і захисту індивідуальних та самостійних робіт, експрес-контролю у формі тестів тощо.</p> <p>Отримання додаткових балів здобувачем можливе у разі виконання додаткових індивідуальних завдань за темами та у терміни попередньо погоджені з викладачем. Перелік індивідуальних завдань до курсу міститься у робочій програмі навчальної дисципліни та методичних рекомендаціях.</p> <p>За рішенням кафедри здобувачам, які брали участь у науково-дослідній роботі (роботі конференцій, студентських наукових гуртків та проблемних груп, підготовці публікацій), а також були учасниками олімпіад, конкурсів тощо, можуть присуджуватися додаткові бали (<u>Положення про порядок організації та проведення оцінювання успішності здобувачів вищої освіти ДВНЗ “Прикарпатського національного університету ім. Василя Стефаника” (введено в дію наказом ректора №799 від 26.11.2019 р.; із внесеними змінами наказом № 212 від 06.04.2021 р.)</u>)</p> <p>Посилання на ресурс: https://cutt.ly/bC2b8YQ</p>
Неформальна освіта	<p>Зарахування результатів неформальної освіти з навчальних дисциплін проводять за заявою здобувача вищої освіти на ім'я декана факультету на підставі сертифіката про практику/стажування або сертифіката про проходження тренінгу, семінару, вебінару тощо.</p> <p>Заяву про зарахування результатів неформальної освіти з навчальних дисциплін здобувач вищої освіти подає протягом перших 10 робочих днів від початку семестру задля того, щоб у випадку відмови у зарахуванні він зміг пройти підготовку з відповідної дисципліни в повному обсязі.</p> <p>Порядок зарахування результатів неформальної освіти регламентовано <u>Положенням про порядок зарахування результатів неформальної освіти у ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника» (введено в дію наказом ректора №819 від 29.11.2019 р., із внесеними змінами наказом № 80 від 12.02.2021 р.)</u></p> <p>Не беруть до уваги результати неформального навчання та не присвоюють кредити з дисциплін, що не відповідають вимогам відповідної освітньо-професійної програми щодо формування запланованих компетентностей.</p> <p>Під час зарахування результатів неформального навчання зберігають раніше отриману оцінку навчальних досягнень студента (якщо така відображена в документах).</p> <p>Посилання на ресурс: https://cutt.ly/6C2AbI1</p>

Викладач

Тетяна СОЛОДЖУК